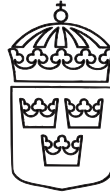

Kommittédirektiv

Litteraturens ställning

**Dir.
2011:24**

Beslut vid regeringssammanträde den 24 mars 2011

Sammanfattning

En kommitté ska analysera litteraturens ställning i dag och identifiera utvecklingstendenser som förväntas kunna påverka litteraturområdet framöver. Kommittén ska analysera

- litteraturens ställning i skolan,
- läsfrämjande insatser,
- de litterära upphovsmännens villkor,
- bokmarknaden,
- tidskriftsmarknaden, och
- det internationella utbytet på litteraturområdet.

Kommittén ska lämna förslag på hur litteraturens ställning kan stärkas samt bl.a. bedöma och föreslå vilka statliga insatser som bör göras för att möta de utmaningar som teknikutvecklingen för med sig. En målsättning med förslagen ska vara att de leder till ett ökat läsande och ett rikt utbud av kvalitetslitteratur.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2012.

Förändringar på litteraturområdet

Sedan den senaste breda översynen av litteraturområdet i mitten av 1990-talet har det skett stora förändringar, både vad gäller läsvanor och utgivningen av böcker och tidskrifter. Dessa förändringar är bl.a. en följd av en snabb teknisk utveckling och nya sätt att köpa och distribuera litteratur som påverkat alla delar av det litterära systemet, allt från produktion och distribution

till litteraturkritik och läsande. Undersökningar visar också att det finns tendenser till en negativ utveckling under de senaste åren vad gäller läsförståelse, läsning och intresse för litteratur bland barn och unga.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 17) mot denna bakgrund att en litteraturutredning skulle tillsättas för att bl.a. kartlägga villkoren för kvalitetslitteraturen och hur den når ut till publiken samt för att se över hur de läsfrämjande insatserna kan utvecklas. Regeringen bedömde också att 3 miljoner kronor per år ska avsättas under perioden 2012–2014 för insatser som syftar till att stärka bokens ställning och mångfalden på bokmarknaden, t.ex. vad gäller kvalitetslitteratur i översättning från andra språk, samt för att stödja insatser för fristadsförfattare.

Från slutet av 1960-talet fram till mitten av 1980-talet har litteraturområdet behandlats i ett flertal statliga utredningar. Det gemensamma uppdraget för dessa utredningar var att hitta former för hur en bokutgivning präglad av mångfald och kvalitet skulle främjas samt hur tillgängligheten i hela landet skulle förbättras. Den senaste breda översynen av litteraturområdet presenterades i betänkandet *Boken i tiden* (SOU 1997:141). Utredningen behandlade ett flertal områden, bl.a. läsningen, författarnas villkor, förlagsbranschen, handeln med böcker, biblioteken, litteraturen i förskolan och skolan, kulturtidskrifterna samt de statliga stödordningarna på litteraturområdet. Utredningen ledde bl.a. till att det infördes ett stöd för distribution till folkbiblioteken av titlar som fått litteraturstöd.

Den 1 januari 2002 sänktes mervärdesskatten på omsättning av böcker, tidskrifter m.m. från 25 procent till 6 procent. Förändringen skedde bl.a. mot bakgrund av uppgifter om minskat läsande i befolkningen. För att följa upp att den sänkta mervärdesskatten fått genomslag i det pris som konsumenterna betalade tillsattes en kommitté med uppdrag att följa och granska prisutvecklingen på böcker, tidskrifter m.m. Bokpriskommisionen lämnade 2005 sin slutrapport (SOU 2005:12).

Litteraturfrågorna behandlades även av den senaste kulturutredningen. I betänkandet *Kulturpolitikens arkitektur* (SOU 2009:16, kap. 17) föreslogs bl.a. att litteraturstödet skulle göras

om till ett allmänt stöd för kulturpolitiska insatser inom hela litteratur- och biblioteksområdet. Det nya stödet skulle fördelas av en särskild myndighet för konstarna som skulle skapas genom en sammanslagning av Sveriges författarfond, Konstnärsnämnden och delar av Statens kulturråd.

I propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) föreslog regeringen bl.a. att de detaljerade bidragsförordningarna på litteratur- och tidskriftsområdet skulle ersättas av en generell förordning. Denna förändring har genomförts genom en ny förordning som trädde i kraft den 15 augusti 2010 (SFS 2010:1058). Regeringen gjorde bedömningen att Kulturutredningens förslag om en sammanslagning av Sveriges författarfond, Konstnärsnämnden och delar av Statens kulturråd inte borde genomföras. Däremot skulle dessa myndigheter samarbeta närmare kring gemensamma uppgifter.

Kommitténs uppdrag

Mot bakgrund av de förändringar som skett bl.a. när det gäller läsvanor och teknisk utveckling ska kommittén analysera litteraturens ställning i dag och identifiera utvecklingstendenser som förväntas kunna påverka litteraturområdet framöver. Kommittén ska lämna förslag på hur litteraturens ställning kan stärkas samt bl.a. bedöma och föreslå vilka statliga insatser som bör göras för att möta de utmaningar som teknikutvecklingen för med sig. En målsättning med förslagen ska vara att de leder till ett ökat läsande och ett rikt utbud av kvalitetslitteratur.

Kommittén ska genomföra uppdraget genom att belysa de frågor som anges under respektive rubrik nedan. När det bedöms relevant ska kommittén göra internationella jämförelser. Om kommittén lämnar förslag som medför kostnader, ska förslag till finansiering redovisas. Kommittén ska vid analysen av bidragsordningar beakta EU:s konkurrens- och statsstödsregler. Det ingår inte i kommitténs uppdrag att föreslå förändringar som rör upphovsrätt eller mervärdesskatt.

I det följande preciseras uppdragets olika delar.

Litteraturens ställning i skolan och läsfrämjande insatser

Litteraturen tillhandahåller ett språk för att uttrycka mänskliga erfarenheter och värderingar som är betydelsefullt både för den enskilde och för samhället i stort. En vana vid att läsa och förstå längre sammanhängande texter av litterär eller resonerande art är en väsentlig förutsättning för att som medborgare fullt ut kunna delta i det offentliga samtalet.

En av skolans viktigaste uppgifter är att arbeta för att barn och unga utvecklar sitt språk, bl.a. genom att upptäcka böcker och bli goda läsare. Även det allmänna biblioteksväsendet spelar en avgörande roll för att främja läsning och intresset för litteratur. Studier pekar också på att det finns ett starkt samband mellan läsförmågan och övriga skolresultat, se t.ex. Resultatuppföljning, läskvalitet och skolutveckling (SOU 2010:97). Av dessa skäl är det viktigt att alla tidigt får möjlighet att möta litteraturen, grundlägga goda läsvanor och lära känna centrala delar av det litterära kulturarvet.

En av regeringens prioriteringar har under de senaste åren varit att öka läsandet och att förbättra läsförståelsen. Regeringen har bl.a. satsat på att stärka basfärdigheterna läsa-skriva-räkna inom ramen för det obligatoriska skolväsendet. Under fem år har 1,5 miljarder kronor satsats för att förbättra elevernas basfärdigheter. De läsfrämjande insatser som stöds av Statens Kulturråd har också fått ökade resurser. Syftet med Kulturrådets bidrag är att utveckla nya metoder för att stimulera läsning hos barn och unga. Kulturrådet fördelar även ett inköpsstöd och ett distributionsstöd. Inköpsstödet söks av kommuner för inköp av litteratur till folk- och skolbiblioteken i syfte att främja barns och ungas läsande. Distributionsstödet används för att främja att de titlar som fått litteraturstöd finns tillgängliga på biblioteken.

Av befintliga undersökningar (se t.ex. NORDICOM:s Mediebarometer 2009) framgår att läsandet i befolkningen som helhet varit relativt stabilt över tid även om en svag men ihållande nedgång sedan början av 1990-talet kan anas. Till viss del förefaller detta kunna förklaras av att informationsinhämtningen inom utbildning och arbetsliv i allt högre utsträckning sker via Internet snarare än genom läsning av tryckt facklitteratur. Sam-

tidigt är skillnaderna fortsatt stora mellan olika grupper. Kvinnor läser mer än män och högutbildade mer än lågutbildade. I ett internationellt perspektiv framstår läsandet i Sverige som högt totalt sett samtidigt som det finns en växande grupp av personer som knappt läser alls.

Den nyligen genomförda PISA-undersökningen (PISA 2009) ger vid handen att svenska 15-åringars läsförståelse har försämrats under 2000-talet. Läsförståelsen är i dag på en genomsnittlig nivå i ett internationellt perspektiv. I alla tidigare PISA-undersökningar har svenska elever presterat över genomsnittet av OECD-länderna. Nästan en femtedel av de svenska eleverna når inte upp till basnivån i läsförståelse. Samtidigt har även andelen elever som bedöms som avancerade läsare minskat. Både pojkar och flickor har tappat, men pojkar har tappat mer och de svagpresterande pojkarna mest.

Tidigare undersökningar (se PIRLS-studien från 2006) pekar också mot att det hade skett en tillbakagång i läsförmåga bland yngre barn. Andelen starka och mycket starka läsare hade minskat enligt dessa undersökningar. Färre elever klarade mer avancerade läsuppgifter. Det var också färre elever som hade en mycket positiv attityd till läsning och som ofta läste längre texter och böcker på fritiden för att det var roligt. Det var också färre elever som hade föräldrar som läste ofta och för nöjes skull.

En annan sida av utvecklingen är att folkbibliotekens utlåning av litteratur har minskat de senaste åren, även om minskningen avtagit. Av statistik som samlas in av Statens kulturråd (Kulturen i siffror 2009:2) framgår att antalet boklån på biblioteken minskat under det senaste decenniet, både i absoluta tal och per capita. Även bibliotekens bestånd av böcker har minskat under samma period. Andelen lån av allmän skönlitteratur har minskat till förmån för facklitteratur samt barn- och ungdomsböcker.

Väsentligt att notera är även skolornas bibliotek som en resurs för att främja läsandet och öka tillgången på olika slags böcker. Skolbiblioteken kan dels inspirera till ett ökat läsande, dels ha en pedagogisk funktion i undervisningen. Kulturrådets undersökning om skolbibliotek (Kulturen i siffror 2009:1) visar

att endast två tredjedelar av skolenheterna hade någon form av skolbibliotek. I den nya skollagen (2010:800) som börjar tillämpas från och med den 1 juli 2011 stadgas att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek.

Mot bakgrund av den utveckling som beskrivits ovan är det motiverat att se över hur insatserna för att öka läsandet och intresset för litteratur kan vidareutvecklas. Det behövs också en mer samlad bild av hur läsandet ser ut i olika grupper och hur nya läsvanor speglas i befintlig statistik.

Uppdraget

Kommittén ska utifrån tillgänglig statistik analysera hur läsandet och intresset för läsning har utvecklats i olika befolkningsgrupper över tid. Kommittén ska även belysa om den befintliga statistiken bygger på lämpliga variabler för att beskriva läsvanor i ett föränderligt medielandskap.

Kommittén ska analysera och föreslå hur litteraturens ställning kan stärkas i förskolan, förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan. Som en del av analysen ska kommittén bl.a. bedöma om det behövs särskilda insatser för fortbildning och för att utveckla lärande exempel på textval och boksamtal, dvs. mer systematiska samtal om litteratur. Kommittén ska redovisa hur de föreslagna insatserna kan varieras och anpassas efter behov i olika åldersgrupper samt analysera och föreslå åtgärder som kan öka intresset för litteratur hos särskilt lässvaga grupper.

Kommittén ska analysera det allmänna biblioteksväsendets roll för att främja läsning och för spridning av kvalitetslitteratur i ett föränderligt medielandskap. Kommittén ska pröva om utvecklingen motiverar förändringar i de statliga stöden till bibliotekssektorn, t.ex. vad gäller medieförsörjning. Kommittén ska även kartlägga och redovisa hur samverkan mellan skol-/folkbiblioteken och pedagogerna kan stärkas när det gäller att använda litteratur i undervisningen, samt pröva om det finns behov av att stärka skolbibliotekets ställning och föreslå relevanta insatser.

Vidare ska kommittén föreslå hur olika läsfrämjande insatser utanför skolväsendet, bl.a. de som genomförs med stöd av Statens kulturråd, ska få större genomslag och komma hela landet till del. Kommittén ska särskilt uppmärksamma insatser som tar tillvara de litterära upphovsmännens kunskap och engagemang i arbetet för att öka intresset för läsning, eget skrivande och litteratur samt lämna förslag på hur sådant arbete kan vidareutvecklas.

Villkoren för de litterära upphovsmännen

Att författare och andra litterära upphovsmän ges bra förutsättningar för skapande verksamhet är avgörande för litteraturens utveckling i landet. Den konstnärliga friheten ska värnas, konstnärligt förnyelse- och utvecklingsarbete stödjas och kulturskaparnas ekonomiska, upphovsrättsliga och sociala villkor beaktas.

Inom kulturområdet finns bidrag och offentligrättsliga ersättningar som är särskilt riktade till de litterära upphovsmännen. Sveriges författarfond förmedlar den statliga bibliotekersättningen som lämnas till upphovsmän till litterära verk för användning av deras verk genom de svenska folk- och skolbiblioteken. Bibliotekersättningen betalas ut i form av författar- och översättarpenningar, som baseras på utlåningen vid biblioteken, eller i form av garanterad författarpenning.

Författarfonden fördelar också bl.a. långtidsstipendier och konstnärsbidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker samt stöd för beställning av nyskriven svensk dramatik. Sedan 1985 finns en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges författarförbund, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers förbund om rätt till förhandlingar om bibliotekersättningens grundbelopp.

Konstnärsgруппerna påverkas även av beslut och villkorsändringar inom andra samhällssektorer, t.ex. av social-, skatte- och arbetsmarknadspolitiken. Ett flertal utredningar av konstnärernas villkor har också visat på att problem och otydligheter kan uppstå i mötet mellan konstnärlig verksamhet och de generellt verkande trygghetssystemen.

Viktiga frågor som påverkar villkoren för författare m.fl. har behandlats i aktuella utredningar. Det gäller bl.a. Upphovsrättsutredningens delbetänkande Avtalad upphovsrätt (SOU 2010:24). Frågor om upphovsrättens utformning och de generella trygghetssystemens konstruktion är exempel på sådana villkorsfrågor som bäst behandlas i särskild ordning. Det ingår därför inte i uppdraget för denna utredning att lämna förslag i denna del. Utredningen ska i stället fokusera på det för de litterära upphovsmännen betydelsefulla område som rör bidrag och offentlighetsrättsliga ersättningar.

Uppdraget

Kommittén ska utifrån tillgänglig statistik analysera hur de ekonomiska villkoren ser ut för yrkesverksamma upphovsmän på det litterära området. Kommittén ska analysera hur fördelningen av ersättningar, stipendier och bidrag till yrkesverksamma författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker utvecklats över tid samt hur de förhåller sig till de generella trygghetssystemen. Utifrån analysen ska kommittén föreslå hur stödordningarna kan vidareutvecklas för att främja större effektivitet och transparens.

Vidare ska kommittén överväga om den förhandlingsordning mellan staten och upphovsmännen som tillämpas för biblioteksersättningen fortfarande är tidsenlig eller om den kan ersättas med ett annat förfarande som ger de berörda grupperna insyn i för dem viktiga processer.

Tillgång till kvalitetslitteratur på bokmarknaden

Att det finns en väl fungerande marknad för böcker med ett stort antal oberoende aktörer och en bred utgivning är angeläget ur ett kulturpolitiskt perspektiv och för att värna yttrandefriheten. En bred utgivning av både fack- och skönlitteratur är till gagn för konsumenternas valfrihet och en viktig förutsättning för det offentliga samtal som är grundläggande i det demokratiska samhället. Utgivningen av litteratur är också angelägen för det svenska språkets utveckling.

I syfte att främja mångfald, kvalitet och fördjupning fördelar Statens kulturråd bidrag till utgivning av litteratur. Statsbidrag till utgivning av litteratur lämnas huvudsakligen till enskilda titlar i efterhand, men får sedan 2010 även lämnas i förhand till planerad utgivning. Vidare administrerar Statens kulturråd bl.a. ett distributionsstöd som syftar till att de titlar som fått litteraturstöd ska finnas tillgängliga på landets bibliotek. Staten stöder också utgivningen av lättlästa böcker för särskilda målgrupper via Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur/Centrum för lättläst.

Bokbranschen har i dag att möta en teknikutveckling som innebär nya sätt att producera, distribuera och tillgodogöra sig litteratur digitalt. I produktionsledet innebär utvecklingen bl.a. att teknik blivit tillgänglig som i högre utsträckning gör det möjligt för enskilda att ge ut sina texter på egen hand. Hur detta kan komma att påverka förlagen, och det viktiga arbete som där bedrivs för kvaliteten i den slutliga produkten, är osäkert. Det kan dock ge större möjligheter för nya talanger att komma fram och medföra en demokratisering av det tryckta ordet.

Att litteratur i högre utsträckning kommer att distribueras och läsas i digital form framöver är tydligt. Samtidigt är försäljningssiffrorna för digitala böcker fortfarande mycket låga i Sverige. Elektronisk tillgång till litteratur innebär fördelar vad gäller tillgänglighet, men upphovsmännens och förlagens möjligheter att få betalt för böcker riskerar också att minska. Nya affärsmodeller som genererar intäkter på Internet och skydd mot illegal fildelning är viktiga framtidsfrågor för branschen.

Efter ett antal år med stigande försäljning – delvis som en följd av sänkt bokmoms – har försäljningstalen i bokbranschen de senaste åren stagnerat enligt tillgänglig statistik från Svenska Förläggareföreningen. Det finns också tendenser till likriktning i utbudet, med ett ökat fokus på storsäljare och minskad bredd. Översatt litteratur kan ha svårt att nå ut och från vissa språkområden översätts få titlar. Tillgänglig statistik visar att utgivningen av backlisttitlar, dvs. äldre titlar, ökar medan nyutgivningen inom flera viktiga kategorier – som svensk och översatt skönlitteratur – successivt har minskat något under det senaste decenniet.

Om man ser till den totala utgivningen över en längre tidsperiod framgår det dock att det totalt sett i dag ges ut fler titlar än t.ex. vid 1980-talets mitt. Även försäljningstalen är högre i dag. Den tillgängliga statistiken bör dock inte ses som uttömmande eftersom den enbart bygger på uppgifter från vissa av de svenska förlagen och det är angeläget att få belyst hur utvecklingen egentligen bör tolkas ur kulturpolitisk synvinkel.

Ytterligare en tendens är att försäljningen i den fysiska bokhandeln minskar, främst till förmån för Internetbokhandeln. Även bokklubbarnas försäljning har gått bakåt. Trots det står den fysiska bokhandeln fortfarande för den största andelen av bokförsäljningen. Samtidigt har utbudet i denna försäljningskanal i vissa fall smalnat av. Det kan vara till nackdel för konsumenter som föredrar den traditionella bokhandeln och mindre förlag som får svårare att nå ut med sina titlar denna väg.

Via Internetbokhandeln kan dock den som är intresserad i dag få tillgång till ett omfattande utbud av både svenska och utländska titlar. På samma sätt innebär Internetbokhandeln nya möjligheter att nå konsumenterna utanför de traditionella försäljningskanalerna. Det stora utbudet i näthandeln – en variant av det som ofta kallas den långa svansens ekonomi – och hur det presenteras reser samtidigt nya frågor. Till exempel om Internetbokhandeln kan fungera som en ersättning för en fysisk mötesplats när det gäller att främja läsning eller för att lyfta fram och presentera även smalare litteratur. Vidare innebär utvecklingen att särskilt mindre och medelstora förlag blir beroende av de stora bokhandlarna på ett annat sätt än de förlag som har tillgång till egna försäljningskanaler.

Mot bakgrund av de utvecklingstendenser som beskrivits ovan är det motiverat att se över hur bokbranschen utvecklas och hur det påverkar läsarnas möjlighet att få tillgång till kvalitetslitteratur.

Uppdraget

Kommittén ska analysera hur den svenska bokmarknaden har utvecklats över tid när det gäller mångfalden i utgivningen av och tillgängligheten till översatt och på svenska utgiven fack-

och skönlitteratur samt litteratur på andra språk. Både produktions-, distributions- och försäljningsledet bör därvid beaktas. Särskilt avseende bör fästas vid den digitala utvecklingen och dess betydelse i respektive led. Kommittén ska bedöma om utvecklingen inneburit en minskad bredd när det gäller tillgången för konsumenterna till kvalitetslitteratur inom kulturpolitiskt relevanta genrer.

Vidare ska kommittén analysera hur fördelningen av det statliga stödet till utgivning och spridning av litteratur utvecklats över tid, t.ex. vad gäller antal litteraturstödda titlar, genrer och utgivande förlag. Utifrån analysen ska kommittén bedöma om det statliga stödet på ett effektivt sätt bidrar till en utgivning som präglas av mångfald, kvalitet och fördjupning. Om det är motiverat ska kommittén föreslå förändringar av de statliga stödordningarna. Förändringarna ska syfta till att uppnå effektiva, öppna och rättvisa stödsystem.

Mångfald, kvalitet och fördjupning i utbudet av tidskrifter

Sverige har ett stort utbud av tidskrifter som behandlar många olika områden. Kulturtidskrifterna är ett viktigt forum för nya skribenter och för vissa litterära uttryck som essän och det längre reportaget. I tidskrifterna fördjupas ofta frågor på ett sätt som t.ex. dagstidningarnas kultursidor inte har utrymme att göra. Samtidigt är det inte alltid som t.ex. kulturtidskrifterna når ut till läsarna i den omfattning som är önskvärd.

I syfte att bl.a. främja mångfald på tidskriftsmarknaden fördelar Statens kulturråd stöd för produktion av ett stort antal av landets kulturtidskrifter. De tidskrifter som får stöd ska med sitt huvudsakliga innehåll vända sig till en allmän publik med kulturdebatt i vid mening, eller huvudsakligen ge utrymme för analys och presentation inom kultur och konstarter.

Kulturrådet fördelar även stöd till olika insatser som kommer flera kulturtidskrifter till del. Bidrag ges bland annat till produktion av en katalog över svenska kulturtidskrifter. Stöd ges även för att utveckla marknadsföring av och nya distributionskanaler för kulturtidskrifter. I landet finns även regionala tidskriftsverkstäder som fungerar som resurs åt tidskrifterna.

Verkstädernas medlemmar är kulturtidskrifterna i regionen. Kulturrådet fördelar årligen medel till verksamheterna, men de stöds även av kommuner och landsting.

Uppdraget

Kommittén ska analysera hur tidskriftsmarknaden har utvecklats över tid när det gäller mångfalden av behandlade ämnen och de ekonomiska villkoren för mindre utgivare av tidskrifter och för tidskrifternas medarbetare.

Vidare ska kommittén analysera hur fördelningen av det statliga stödet till utgivning och spridning av kulturtidskrifter har utvecklats över tid, t.ex. vad gäller antal tidskrifter som fått stöd och vilka ämnesområden som behandlas i tidskrifterna.

Kommittén ska bedöma om det statliga stödet på ett effektivt sätt bidrar till ett tidskriftsutbud som präglas av mångfald, kvalitet och fördjupning. Om det är motiverat ska kommittén föreslå förändringar av de statliga stödordningarna. Förändringarna ska syfta till att uppnå effektiva, öppna och rättvisa stödsystem. Kommittén ska särskilt överväga om det statliga stödet till insatser som kommer flera kulturtidskrifter till del, t.ex. tidskriftsverkstäder, är ändamålsenligt i dag eller om det bör få en ny inriktning.

Internationellt utbyte på litteraturområdet

Ett livaktigt internationellt utbyte på det litterära området är av stor betydelse för kulturklimatet i landet. Att svenska författare har goda kontakter i utlandet och att utländska författare intresserar sig för Sverige ger värdefulla impulser till det litterära samtalet. Att förlag och litterära agenter har nätverk i andra länder gör det möjligt för den svenska litteraturen att nå ut, vilket är viktigt både ur kultur- och handelspolitisk synvinkel. Det innebär också att den utländska litteraturen lättare kan komma den svenska allmänheten till del genom översättningar.

I syfte att främja den svenska litteraturen internationellt fördelar Statens kulturråd bl.a. bidrag för översättning av svensk litteratur och dramatik. Kulturrådet ger även bidrag till litterära

evenemang i Sverige och i utlandet. Sveriges Författarfond fördelar bl.a. bidrag till enskilda författare, bokillustratörer, dramatiker och översättare för resor och internationella utbyten samt bidrag till provöversättningar. Andra insatser av stor betydelse för internationellt utbyte på området är de insatser för svenskundervisningen i utlandet som stöds av Svenska institutet.

Uppdraget

Kommittén ska föreslå insatser för att långsiktigt stärka den svenska litteraturens ställning i andra länder och den utländska kvalitetslitteraturens synlighet i Sverige. Kommittén ska särskilt bedöma hur den nuvarande ansvarsfördelningen mellan Statens kulturråd och Sveriges författarfond vad gäller internationellt utbyte på litteraturområdet kan förtydligas i syfte att främja större effektivitet och transparens.

Samråd och redovisning av uppdraget

Kommittén ska samråda med Statens kulturråd, Statens skolverk, Konstnärnämnden, Sveriges författarfond, Svenska institutet, Kungl. biblioteket, folkbildningsorganisationer och andra berörda myndigheter och institutioner. Kommittén ska också inhämta information från företrädare för bokbranschen och intresseorganisationer på litteraturområdet.

Kommittén ska senast den 1 november 2011 lämna förslag till fördelning av de medel som i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 17) avsatts för budgetåret 2012 för en satsning på litteratur och läsfrämjande. Uppdraget ska redovisas i sin helhet senast den 1 september 2012.

(Kulturdepartementet)